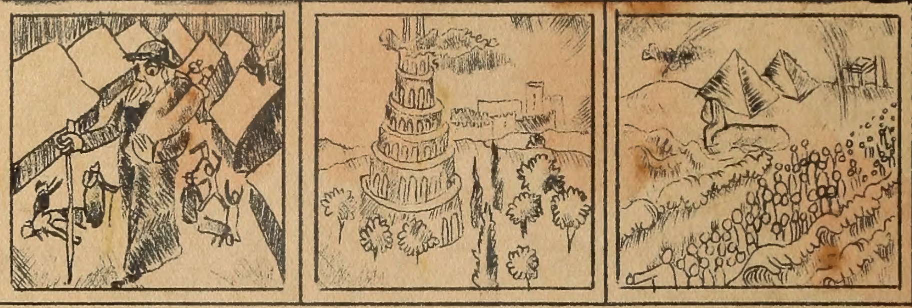
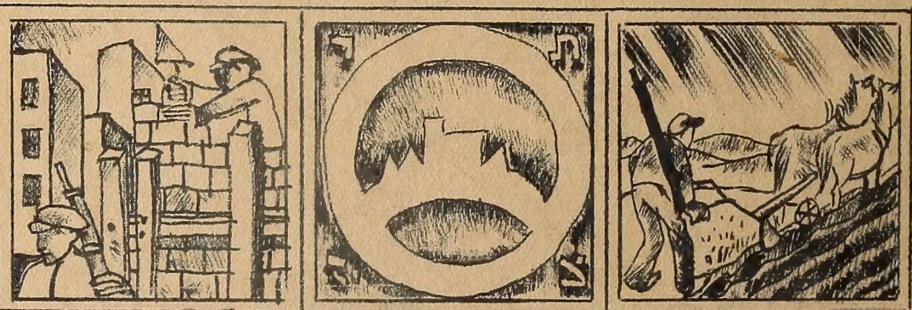

הגדה של פסח

גבעת ברנר

הנני מוכן
ומזמן
לקים מצות
עשה כמו ש
כתוב בתורה
וספרתם לכם
ממחרת השבת

הבאת העומר

ראינו עמלנו כעמל הנמלים
כל איש יביא כעמר אלמות
גדיש דגן יקום לתלפיות,
ושבליו פנימה, פנימה השבלים

ראינו עמלנו, זה עמל הנמלים
כן ירבו לו יברך כפליים
משמני הארץ ומטל שמים
עם שבלים פנימה, פנימה השבלים

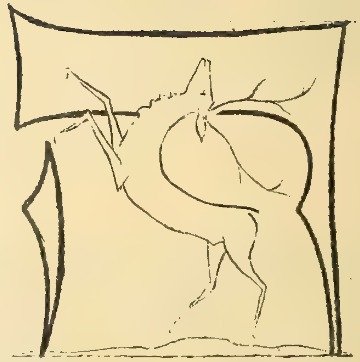
ראינו עמלנו, הוא עמל הנמלים
שמחו אפוא, אחים, אוגרי הבר,
ליום מצור, יעוט אויב וצר!
השבלים פנימה, פנימה השבלים.

נזכור

כל נטף דם טהור, דוגן
יקר חיים נפלו על במותינו
ותקדש היד אשר תגן
על-צריף קטן - על קטן משמרותינו

נשא נא

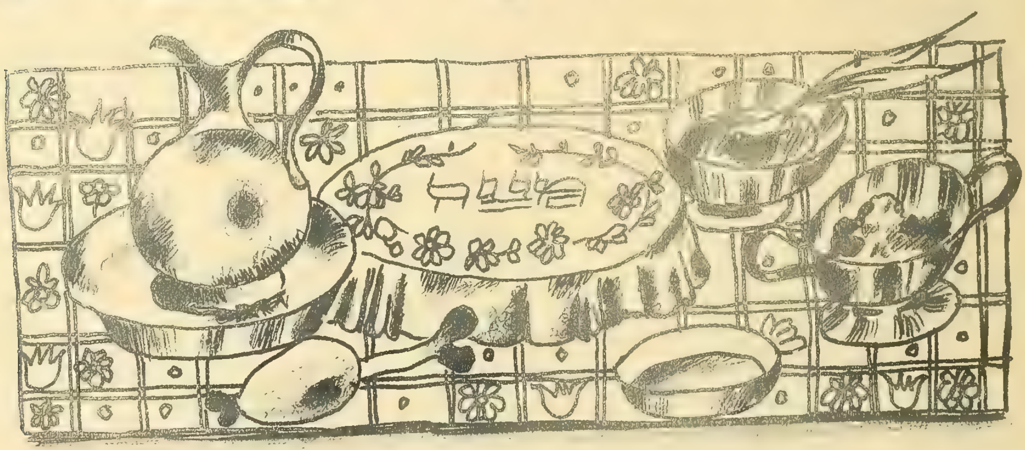
בלבבנו, חברים עם זכר
נפשות אחים, לקראת ימים באים
גם את נשמת היערות הבוערים
ואת כאב הפרדסים הנגדעים

צבי ישראל על במותיך
חלל איך נפלו גבורים:
אל־תגידו בגת אל־תבשרו
בחוצת אשקלון פן־תשמחנה
בנות פלשתים פן־תעלזנה
בנות הערלים: הרי בגלבע אל־
טל ואל מטר עליכם ושדי תרומת כי שם נגעל
מגן גבורים מגן שאול בלי משיח בשמן:
מדם חללים מחלב גבורים קשת יהונתן
לא נשוג אחור וחרב שאול לא תשוב ריקם:
שאול ויהונתן הנאהבים והנעימים בחייהם
ובמותם לא נפרדו מנשרים קלו מאריות
גברו: בנות ישראל אל־שאול בכינה המל־
בשכם שני עם־עדנים המעלה עדי זהב על
לבושכן: איך נפלו גבורים בתוך המלחמה
יהונתן על־במותיך חלל: צר־לי עליך אחי
יהונתן נעמת לי מאד נפלאתה אהבתך לי
מאהבת נשים: ○○○○○○○○○○○○○○○○○○○ איך
נפלו גבורים ויאבדו כלי מלחמה:

הנני מוכן ומזמן
לקים מצות עשה
כמו שכתוב בתורה
וספרתם לכם
ממחרת השבת

הוי קומי לך רעיתי
וי קומי לך יפתי
הוי קומי לך
הוי קומי לך
ולכי לך
כי הנה הסתו עבר
הגשם חלף הלך לו
הנצנים נראו בארץ
עת הזמיר הגיע וקול
התור נשמע בארצנו.
התאנה חנטה פגיה
והגפנים סמדר נתנו
ריח, הוי קומי לך

אל השדה לי אצאה, אצא לי אל היער
אקלט קרבי המית אביב, המית נפשי אעיר
קרן אקרן עם החרס, עם השדמות ביבב
עם השדמות גדל אגדל לעיני שמש אביב

אשיר עם קהל נוגני יער, משוררי הורגדיה
עם העלים עם הדשאים אמתיק סוד דומיה
ומלא משובה עם הרוח אשוט לעד אפסים
ושכור שמש שכור אביב אנום עם הדשאים

דין דן

יח היתה צבת על סדן
דין־דן

מטיל ברזל ישן היא קשרה
עגול חסין דן־דין

ד ותדי טבעת הא עוד
אחת ועוד שתים הנה
כבבל נחשתים

בל, כבבל מעפיל על כל
דרך ועל כל שביל באשר
כף רגל שם, דין־דן

רצון בא חפשי רענן וכנפים
ברש, ויתפש הצבת מעל
הסדן

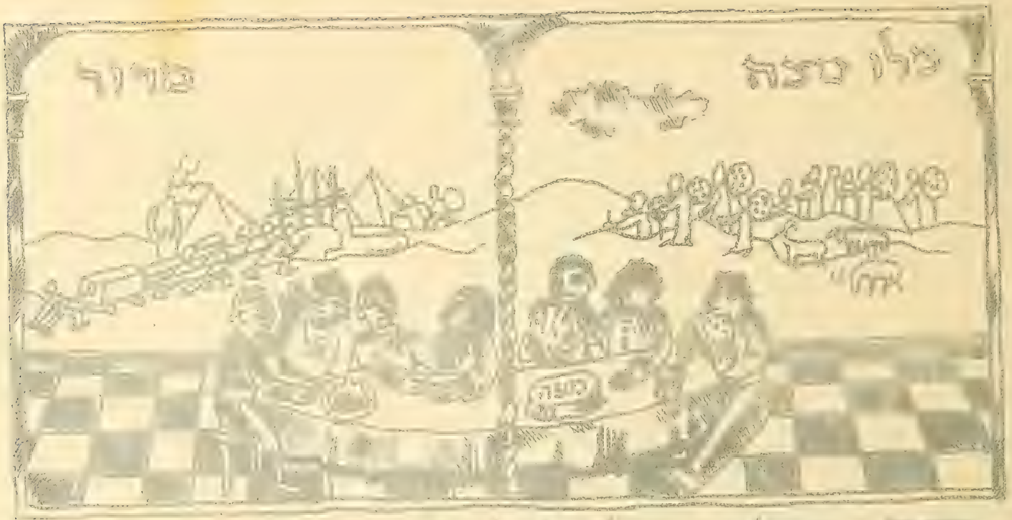
יתפש כל חליה כדין חת
פרצו: חליות בעברים גם
פה גם שם דין־דן

הנוד כבל דם

רוח אביב בא מרני נדן
דין: פרחים וילדים על
כל שעל דין־דן

מצליל הברזל עוד צליל
אחד יעל, שיר החרות
הוא בא ודן

דין דן

מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות

עבדים היינו

לפרעה במצרים ויוציאנו אדני
אלהינו משם ביד חזקה בזרוע
נטויה ואלו לא הוציא הקדוש
ברוך הוא את אבותינו
ממצרים הרי אנו ובנינו ובני
בנינו משעבדים היינו לפרעה

במצרים

דצ״ך
עד״ש
באח״ב

בכל דור ודור

חיב אדם לראות
את עצמו כאלו
הוא יצא ממצרים

לא את אבותינו
בלבד גאל הקדוש
ברוך הוא אלא אף

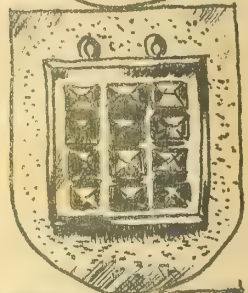
אותנו גאל עמהם

היום אתם יוצאים
בחודש האביב

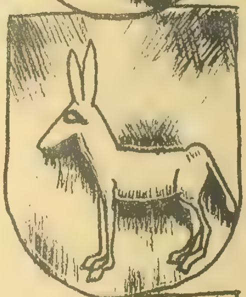

בצאת ישראל ממצרים
בית יעקב מעם לעז
היתה יהודה לקדשו
ישראל ממשלותיו

הים ראה וינס
הירדן יסב לאחור
ההרים רקדו כאילים
גבעות כבני צאן

מה לך הים כי תנוס
הירדן תסב לאחור
ההרים תרקדו כאילים
גבעות כבני צאן

מלפני אדון חולי ארץ
מלפני אלוה יעקב

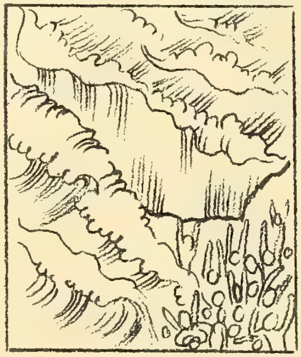

זכור את היום הזה אשר
יצאת ממצרים מבית עבדים

ויקראו למשה ולאהרן לילה - היה פרעה מחזר על פתחיהם
של עבדיו ומעמידם כל אחד ואחד ממקומו והולך עמהם
וקורא בלילה בכל שוק ושוק ואומר: היכן הוא משה, והיכן
הוא אהרן? והיו בניהם של ישראל
משחקים בו ואומ-רים לו: פרעה
להיכן אתה הו-לך? והוא אומר
להם: את משה אני מבקש. והם
אומרים לו: כאן הוא זה, כאן
הוא זה" עד שמצאו למשה

הם משחקים בו, ומשנמצא אומר לו פרעה: „קומו
צאו מתוך עמי". אומר לו משה: וכי גנבים אנו
שנצא בלילה? כך צונו הקדוש ברוך הוא: „לא
תצאו איש מפתח ביתו עד בקר" - לא נצא אלא
ביד רמה לעיני כל מצרים.

תני דבי ישמעאל,
בשעה שיצאו ישראל ממצרים
למה היו דומים? ליונה שברחה
מפני הנץ ונכנסה לנקיק
הסלע ומצאה שם הנחש
מקנן. אם תכנס לפנים
הרי הנחש נושך בה, תחזר
לאחוריה הרי הנץ עומד
עומד בחוץ לתפסה. מה
עשתה היונה? התחילה צוחת
ומטפחת בכנפיה כדי שישמע
לה בעל השובך ויבוא
ויצילה כך היו ישראל
דומים על הים: לירד לים
לא היו יכלים, שעדיין
לא נבקע להם הים
לחזור לאחוריהם לא
היו יכלים שכבר
פרעה הקריב, מה עשו?
וייראו מאד ויצעקו בני
ישראל אל יהוה. מיד
״ויושע יהוה ביום ההוא״

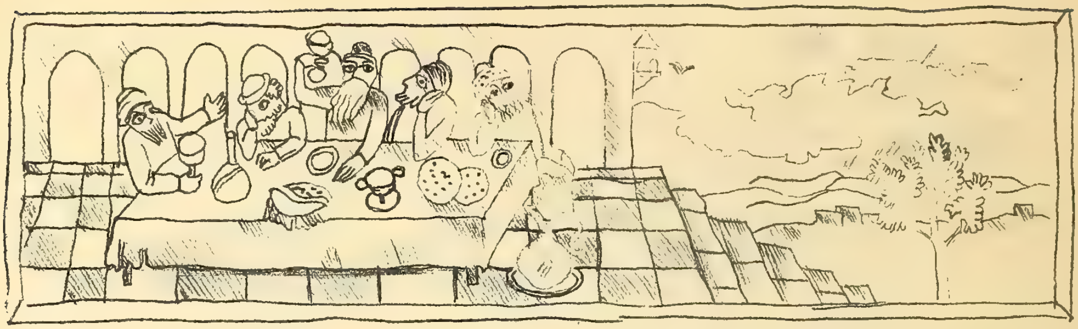

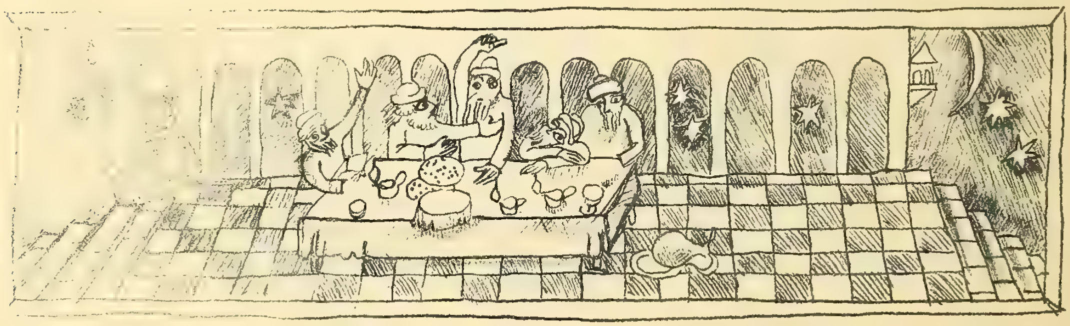

הטבעת בתומית יום ליבשה
רגלי בה עגמית הפכו מצולים
ופעמי שולמית שירה חדשה
יפן בנעלים שבחו גאולים
דגלי כן תרים יום ליבשה
על הנשארים הפכו מצולים
ותלקט נפזרים שירה חדשה
כמלקט שבלים שבחו גאולים
ושוב שנית לקדשה יום ליבשה
ואל תוסף עוד לגרשה הפכו מצולים
והעלה אור שמשה שירה חדשה
ונסו הצללים שבתו גאולים

בזכות דברים אלה

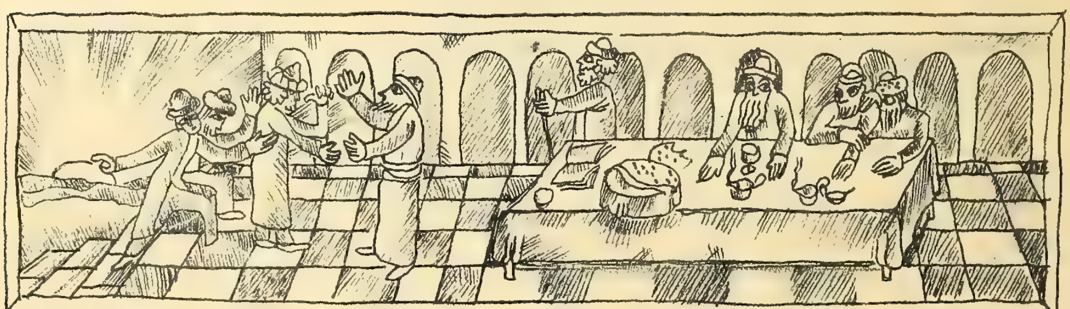
נגאלו ישראל ממצרים
שלא שנו את שמם
ולא שנו את לשונם
ולא גלו מסתורין שלהם
לא שנו את שמם כיצד,
ראובן ירד למצרים
וראובן עלה משם שלא
נקראו לראובן רופוס
ולא ליהודה יולינוס

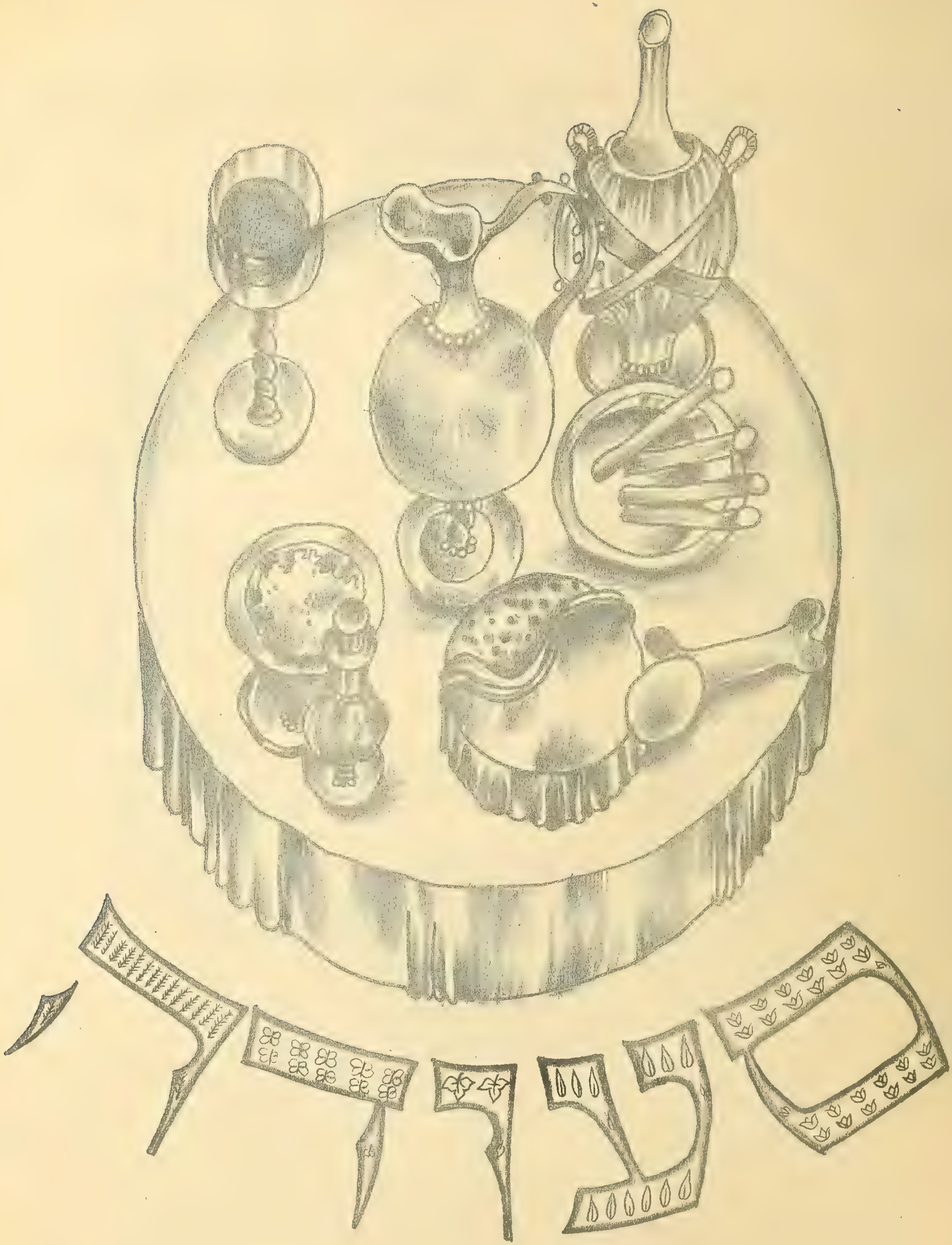

מעשה ברבי אליעזר ורבי יהושע ורבי אלעזר בן
עזריה ורבי עקיבא ורבי טרפון שהיו מסבין בבני
ברק והיו מספרים ביציאת מצרים כל אותו
הלילה עד שבאו תלמידיהם ואמרו להם
רבותינו, הגיע זמן קריאת שמע של שחרית

והיא שעמדה לאבותינו ולנו שלא אחד
בלבד עמד עלינו לכלותנו אלא
שבכל דור ודור עומדים עלינו לכלותנו
והקדוש ברוך הוא מצילנו מידם

עוד לא
נותקה

ויהי כאשר שמע סנבלט וטוביה והערבים
והעמונים והאשדודים כי עלתה ארוכה
לחומות ירושלים כי החלו הפרוצים
להסתם ויחר להם מאד ־ ויקשרו כלם
יחדו לבוא להלחם בירושלים

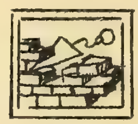
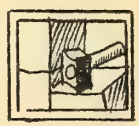
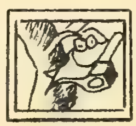
נעמיד משמר יומם
ולילה מפניהם

ויהי מן היום ההוא ־ חצי נערי עושים
במלאכה וחצים מחזיקים הרמחים
המגנים והקשתות השריונים
הבונים בחומה והנושאים בסבל עומשים

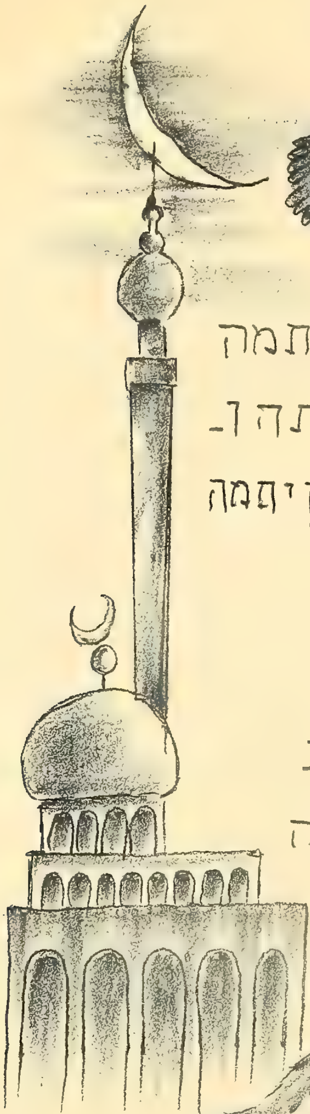
באחת ידו עושה
במלאכה ואחת
מחזקת השלח

והבונים ־ איש חרבו אסורים על מתניו
ובונים. ואנחנו עושים במלאכה וחצים
מחזיקים ברמחים מעלות השחר עד
צאת הכוכבים. ואין אני ואחי ונערי ואנשי
המשמר אשר אחרי אין אנחנו פושטים בגדינו.

לבנים נפלו
וגזית נבנה

שקמים גדעו
ארזים נחליף

הה כביש לכביש, הה רצועות רתמה
בתים, בתית כאגרופים בתהו.
אך בלילות תנים, ותן אל תן יהמה
ותן אל תן יילילו: בואו!

עתה ידעתי: השממה
תפלת נקם בלילה מיללת
ומרחוק מעל כפת מסגד רמה
חצי ירח זע כמאכלת —

הוי ראובן
והו שמעון!
האת כאן
מול הישימון!

גבעת ברנר

אלה דברי מגלת השנה התשיעית:

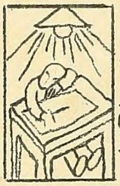
ויהי בשנה האחרונה וידל כבוד הממשלה בעיני הערבים יושבי הארץ ומסי
תים קמו בהם ויאמרו: נכרתה זכר לשבי הגולה אשר עצמו מאד. ויהי בר
אותם כי קצרה יד הממשלה למצא את הפושעים ותפשטנה חבורות השודדים
בארץ. ויארבו השודדים להולכים לתמם ולעובדים את אדמתם. אך מאד קדשו
מסיתיהם שבתון רבו מעלליהם עד אשר היתה הארץ למאכלת אש. לילה לילה
שלחו אש בשדות ובגרנות ויציתו עמל עובדים, עקרו עצים והשחיתום. אף על
ילדים וזקנים לא חסה עינם, אף את חכמי ישראל אשר חקרו את דברי ימי
הם, אף רופאים וחובשות מאתנו אשר רפאו את פצעיהם ידם השיגה. אך חרב
האויב לא שבה אל תערה גם בעבר השבתון ועוד היא נטויה עלינו ומי ידע
עד מתי תשכל? גם אנחנו פה על המשמר עמדנו. לא יתנו שנה לעינינו ות
נומה לעפעפינו. לילות כימים עשינו למען עמד על משמרתנו לילה ועל מ
שמרת עבודתנו יומם. גם נשינו, וגם בני הנער אשר בתוכינו נשאו בעל ה
שמירה כאנשים. בלילות חשכה היו שומרינו מקשיבים רב קשב אל הדממה. ו
לילה לילה ראינו בעלות להבות מפנות אפקים, אך לא העז השונא לגשת אל
גבולנו. ההפילה מצודתנו הלבנה, מצודת השלום והעבודה, את חתתה על בני
השממה? ונהי לפלא ולחידה כי לא פעמתנו רוח נקם ותעמד בנו רוחנו ונל
מד הבלג. כי ידענו כאשר ידעו כל אחינו אשר רק בעבודה וביצירה נגבר.
על כל בית מצת קראנו: לבנים נפלו וגזית נבנה. על כל עץ עקור נשבענו:
שקמים גדעו וארזים נחליף. ובהשבת האויב את עבודת ספניו בים יפו ויית
ברך בלבבו: תשבת העבודה בנמל יפו ונכרת אכל מפיו. ולא הבין האויב
כי הגברנו חילים וככל עובדי האדמה לבית יהודה הרחבנו את אדמת זרועי
נו ולא היה מחסור במזון לעם. וגם לעובד היתה הרוחה כי שלם לו כשכר
פעלו. וגם מוצא לים פתחנו לנו - ואם קטן הוא כיום אחריתו מי ישורנה?
בים תל-אביב אניות תעגנה וצעירי יהודה ישאו על כתפיהם מטען ארצנו ו
משל איים. כי פרצו מעינות נעורים ויגלו כמות אשר לא שערנום. ובהתנ
דב עם לבנות נמל התנדבו צעיריו לשאת בעל זה אשר לא נסו בו. וגם חלק
נו לא נגרע בין כובשי הים, כי שלח שלחה גבעת ברנר מבניה לעבד באניו
ת כי זו דרכנו מאז להטות שכם לכל עבודת כבוש אשר תדרש. וגם בעצם הי
מים הקשים האלה נחלצו רבים מארצות הגולה ואף אלינו באו. ונקבל את
פניהם באהבת אחים ונלמדם את ארחות העמל והשמירה. ידענו גם ידענו, כי
עוד השונא מתנכל וזומם - אך ידנו לא תרפה. בשנה זו הרבינו נטע במחנ
ו ותהי לנו הנטיעה לעדה, כי הכינו פה שרש. בעצם ימי הדמים יסוד הנח
נו לבית תרבות גדול: מצבת זכרון למתינו ואוהל מועד לחיים. השנה אך נ
שלים את עבודתנו בשדה נוסיף בתים על תשעת בתינו הגדולים. גם באר של
ישית נחפר ולא יהי עוד רגב באדמתנו אשר לא יתברך בברכת מים. ובלוותנ
ו את בני עלית הנער, את אחינו הצעירים, אשר היו אתנו בעמלנו ובמשמר
תנו חשים אנו ביתר שאת את אחדותנו: העובד העברי באשר הוא שם מרגלי
החרמון והגולן ועד שממת סדום על משמרתו עמד יעמד ועל אף משטינים וא
ויבים יצעד בטוחות לכבושים נוספים.

חד גדיא, דזבין אבא בתרי זוזי ואתא שונרא ואכלא לגדיא

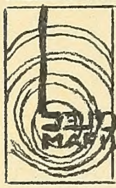

ואתא כלבא ואכלא לשונרא ואתא חוטרא והכה לכלבא ואתא נורא ושרף לחוטרא ואתא מיא וכבה לנורא ואתא תורא ושתה למיא ואתא השוחט ושחט לתורא ואתא מלאך המות ושחט לשוחט ואת

ההגדה הזאת

היא יצירת קבוצת חברים מגבעת ברנר
שאספו וחברו את החמר
וצירו וכתבו והדפיסו את הגליונות האלה
בימים ובלילות שקדמו
לערב פסח של תרצ"ז
ההדפסה הוצאה לפועל
במכון לפעילות משרדית תל אביב
בשיטת הפלה חדישה של מכונת

מולטיגרף